

SOOVITATAVATE TRÜKISTE LÜHITUTVUSTUS

Soovitavate trükiste lühituvustus eesti keele kui teise keele õpetamiseks muukeelsetele koolieelses vanuses lastele. Valik on tehtud 1985–2005 ilmunud trükistest ning selle tegemisel on lähtutud alushariduse raamõppekava 6. peatükis nimetatud kõnearendusteemadest. Tutvustatav materjal pakub võimalusi eesti keele õpetamise tegevuste toetamiseks ja mitmekesistamiseks.

Valitud materjalide lühituvustused on esitatud järgnevast alajaotusest lähtuvalt:

- metoodiline kirjandus;
- õppematerjal eesti keele kui teise keele õpetamiseks koolieelses eas;
- pildid ja mängud võõrkeele õppeks;
- tõlgitud lastekirjandus;
- eesti lastekirjandus;
- eesti lastele mõeldud õppematerjal, mida saab kasutada muukeelsetele lastele eesti keele õppeks.

Eelnimetatud teemade all on materjalid järjestatud trükise väljaandmise aastast lähtuvalt.

Valikuid tegid ja koostasid lühituvustusi Lea Maiberg, Tallinna Tähekeste lasteaia eesti keele kui teise keele õpetaja ning Maibi Rikker, Tallinna Paekaare Lasteaed-Algkooli eesti keele kui teise keele õpetaja.

METOODILINE KIRJANDUS

1. Tea ja toimetaja. Metoodikavihik

Toimetaja: Maaja Mänd

ILO 2000–...

Teema: teoreetilised ja praktilised nõuanded lasteaia õpetajale

3–4 korda aastas ilmuv pedagoogiline vihik, kus pakutakse vajalikku materjali ja nõuandeid lasteaiaõpetajatele, juhatajatele ja lastevanematele. Koostatud tegevpedagoogide poolt, kes jagavad oma töökogemusi.

2. Lasteaia rahvakalender

Autor: Lille Teedumäe

AVITA 2000

Pehme köide, 127 lk.

Teema: rahvakalendri tähtpäevad

Raamat on mõeldud abiks lasteaiaõpetajatele, muusikajuhtidele ja lasteürituste korraldajatele. Materjal hõlmab üheksat rahvakalendri tähtpäeva, iga peatüki lõpus on soovitatud laulude noodid ning tantsude kirjeldused.

3. Uuenev alusharidus

Autor: Eeva Hujala
ILO 2004
Pehme köide, 152 lk.
Teema: kuueaastase lapse õppimine ja areng

Raamat keskendub laste õppimisele ja eelõpetuse pedagoogilistele küsimustele.

- kuueaastase lapse õppimisest
- kuueaastane laps lasteaias
- eelõpetus alushariduse osana

ÕPPEMATERJAL EESTI KEELE KUI TEISE KEELE ÕPETAMISEKS KOOLIEELSES EAS

1. Kaks sammu sissepoole

Autor: Meeme Liivak

Kunstnik: Kaja Kiidron

Talmar & Põhi kirjastus 2000

Spiraalköide, 84 lk.

Teemad: inimene ja inimene, inimene ja töö, inimene ja olme, inimene ja elukeskkond, inimene ja puhkus, inimene ja kultuurilugu, inimene ja kalendritähtpäevad.

Laulumängude kogumik koos CD-ga. Koosneb 33-st mitme rahva eestikeelsest juhendiga laulu- ja ringmängust, mis on teemade järgi rühmitatud. Neid mängu võib mängida nii keeletegevustes kui ka muul ajal (peod, lastehommikud jne).

2. Minu pere, kodu ja sõbrad

Autor: Mare Mürsepp

Kunstnik: Raivo Järvi

TEA Kirjastus 2002

Teemad: hõlmavad kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

Eesti keele õppekomplekt 4–10 aastastele lastele. Sobib ka neile, kelle emakeel on vene keel. Arendab mitmesuguseid oskusi.

Komplekti kuuluvad:

Piltsõnastik

Pehme köide, 106 lk.

Teemad: minu pere, minu keha, minu naabrid, minu kodu, mööbel ja kodutarbed, köök ja nõud, söök ja jook, riided ja jalatsid, mäng ja kool, teised maad ja rahvad, köögiviljajaaed, puuviljajaaed, sünnipäev, minu hommik, minu päev, vaba aeg.

- tutvustab lapsele eesti keele sõnavara
- seostab sõna kirja- ja tähenduse
- näitab sõnade järjekorda lauses
- rõhutab sõna algustähte
- koosneb 464 pildist ja 10 suurest teemapildist
- sobib eesti lastele lugemaõppimiseks ja vene lastele eesti keele õppimiseks
- sisaldab eesti-vene sõnastikku ja lausete tõlkeid vene keelde

Töövihik

Pehme köide, 96 lk.

- arendab eesti keele oskust käelise tegevuse kaudu
- kinnistab piltsõnastikust õpitud sõnavara
- järgib piltsõnastiku teemasid

Töövihiku abil saab harjutada:

- joonistamist
- värvimist
- kirjutamist
- piltide lõikamist
- mustrite jätkamist
- lünkade täitmist

10 teemaplakatit (60X90cm)

Teemad: minu pere, minu naabrid, minu kodu, teised maad ja rahvad, köögiviljaaed, puuviljaaed, sünnipäev, minu hommik, minu päev, vaba aeg.

Plakatid sobivad hästi klassi- või lasteaiaruumi, kuid ka koju lastetuppa.

Rõõmsad ja detailirohked teemaplakatid kordavad piltsõnastiku suuri pilte. Plakatite äärel esitatakse valik olulisemaid sõnu, mida laps iga teema juures õpib. Kümnet teemaplakatit saab kasutada igas õppetöö järgus, näiteks ka eessõnade kasutamise, lausete moodustamise jms õppimiseks.

16 sõnakaardikomplekti (kokku 464 kaarti)

Teemad: minu pere, minu keha, minu naabrid, minu kodu, mööbel ja kodutarbed, köök ja nõud, söök ja jook, riided ja jalatsid, mäng ja kool, teised maad ja rahvad, köögiviljaaed, puuviljaaed, sünnipäev, minu hommik, minu päev, vaba aeg.

Võimaldavad mänguliselt õppida ja korrata kõiki piltsõnastiku sõnu. Peale selle saab kaartide abil moodustada lauseid, õppida tundma sõnapaare ja -rühmi jpm. Iga kaardi ühel poolel on pilt ja teisel poolel eestikeelne sõna.

3. Eesti keel tirtsudele ja põnnidele

Autor: Ly Krikk

Kunstnik: Kairit Krikk

2002

Õpik-töövihik, 95 lk.

Tekstiraamat, 96 lk.

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

Mõeldud lastele, kes alustavad eesti keele kui teise keele õppimist lasteaias. Õpik-töövihikus on dialoogid, pildid koos sõnavaraga, harjutused sõnavara täiendamiseks, nuputamiseks, põhiliselt aga värvimiseks. Õpik-töövihikuga käib kaasas tekstiraamat, mille tekstid ja nende juurde kuuluvad harjutused toetavad last lugema ja kirjutama õppimisel. Võimalik kasutada õpik-töövihikut ja tekstiraamatut ka eraldi.

4. Värv ja räägin eesti keeles.

Koostaja: Valli Lille

Kunstnik: Anu Kalm

OÜ Sata 2003

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

140 töölehte 5-aastastele lastele. Töölehed võimaldavad lastel värvida, ühendada, võrrelda, rühmitada, täiendada jne. Töölehe teisel poolel õpitav sõnavara ja venekeelne tõlge.

5. Tahan rääkida eesti keeles.

Koostaja: Valli Lille

Kunstnik: Anu Kalm

OÜ Sata 2003

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

76 töölehte 6-aastastele lastele. Töölehed võimaldavad lastel värvida, ühendada, võrrelda, rühmitada, täiendada jne. Töölehe teisel poolel õpitav sõnavara ja venekeelne tõlge.

6. Kogu tarkust

Autor: Helvi Priimann

Kunstnik: Anu Kalm

Tartu Ülikooli Narva Kolledž 2003

40 A4 formaadis töölehte

Teema: matemaatika

Matemaatika töölehed õpetavad suurusi, võrdlust, hulki, loendamist, geomeetrilisi kujundeid, liitmist, lahutamist. Töölehe teisel poolel on õpitav sõnavara ja venekeelne tõlge.

7. Sari „Loeme koos“

ILO 2004

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

12-st suureformaadilisest (A3) raamatust (8 lk) koosnev sari võimaldab ühislugemist ja piltide kirjeldamist terve rühma lastega. Iga raamat on temaatiline tervik. Raamatu siseküljel on juhend ühislugemiseks ja meetodika lühikirjeldus.

„Meile meeldib“

Autorid: Maire Kebinau, Nonna Meltsas

Kunstnik: Kaie Lilleorg

Teemad: minu päev, mänguasjad, loomad, linnud.

„Lugu Katist ja karudest“

Autor: Liivi Türbsal

Kunstnik: Margit Saluste

Teemad: loodus, minu pere ja kodu.

„Tere, mida sa teed?“

Autorid: Meeri Tampere, Heda Kala

Kunstnik: Pille Tammela

Teemad: kaupluses, arsti juures jt elukutsetega kokku puutumine.

„Tants ümber puu“

Autorid: Maire Kebinau, Nonna Meltsas

Kunstnik: Marika Kull

Teemad: aeg (aastaajad, taimed).

„Olen juba suur“

Autor: Liivi Türbsal

Kunstnik: Pille Tammela

Teemad: mina, minu pere ja kodu, sünnipäev.

„Meie pere“

Autorid: Liivi Türbsal, Jana Pillemann

Kunstnik: Merike Läte

Teemad: minu pere ja kodu.

„Ehitame maja“

Autor: Maire Kebbinau

Kunstnik: Irina Tšistjakova

Teemad: kodu, sõidukid ja tänav.

„Kui ma suureks saan“

Autor: Jana Pillmann

Kunstnik: Vilve Vadi

Teema: mina

„Meie läheme“

Autorid: Maire Kebbinau, Nonna Meltsas

Kunstnik: Kaie Lilleorg

Teemad: sõidukid ja tänav.

„Seemnest kasvab puu“

Autor: Ülle Rannut

Kunstnik: Merike Läte

Teema: loodus

„Meie vaatame muna“

Autor: Ülle Rannut

Kunstnik: Kairit Krikk

Teema: koduloomad

„Tere, päev“

Autorid: Heda Kala, Meeri Tampere

Kunstnik: Siiri Laidla

Teema: aeg

PILDID JA MÄNGUD VÕORKEELE ÕPPEKS

1. Pildimapp „Minu esimene kooliraamat“

Autorid: Mare Mürsepp, Anne Uusen

Kunstnikud: Kersti Linnamägi, Peeter Viisimaa

AS Koolibri 2000

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

- sisaldab üle 40 eri otstarbega värviliste piltidega lehte A4 formaadis, kriidipaberil
- tutvustab Eesti tuntumaid loomi ja taimi
- tutvustab igapäevaelus vajalikke asju, näiteks toidunõud, tööriistad, puu-ja juurviljad jne
- õpetab lugemist ja arvutamist

2. Keelepildid

Autorid: Mall Pesti, Krista Kaev

ILO 2001

32 tugevast papist keelepilti mõõdus 15x21 cm.

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

Tagaküljel sõnad eesti, inglise, saksa ja vene keeles. Sarjas on kokku 12 erinevat komplekti.

Teemad:

- esimesed sõnad
- riided, jalanõud
- kodus
- söögid, joogid
- puu- ja köögiviljad
- igapäevased asjad
- linnas
- linnud, loomad
- elukutsed
- tegevused
- vaba aeg
- kodused tööd

3. Minu pere pildikomplekt

Autor: Maimu Rannamets

Kunstnik: Margit Saluste

ILO 2001

Teemad: minu pere, riided, mänguasjad.

Kaks nukku (poiss ja tüdruk) ning nende riided nii värvitud kui värvimata. Kolm 6 detailiga puslet. Pildiloto: 5 mängualust 13,5x19,5 cm, 10x2 värvilist ja 10x2 mustvalget mängukaarti mõõdus 6x8. Mäng „Kes korjab kiiremini mänguasjad kokku“: 2 mängualust ehk mänguasjade kasti mõõdus 15,5x21 cm, 10 värvilist ja 10 mustvalget ümmargust 5cm läbimõõduga mängukaarti. Kaasas metoodiline juhend lapsevanemale.

4. Pildimäng „Asjad minu kodus“

ILO 2003

Komplekt koosneb 300-st pilt-sõnakaardist mõõtmetega 22,5x15,5cm

Teemad: toidunõud, mööbel, riided ja jalatsid, töö- ja korrastusvahendid, jõulud.

Iga alateema võimaldab mängida mitut mängu: loto, doomino, memoriin, sorteerimine.

5. Aastaegade ilmakalender

Kunstnik: Karin Geimanen

Tekst: Agnes Jürgens

Kirjastus Mix 2004

Teema: aastaajad

Neli A4 formaadis kartonglehte, kus saab noole abil määrata antud aastaajale iseloomulikke ilma. Esiküljel on esitatud tähtsamad rahvakalendri pühad. Lehe teisel poolel iga aastaaja iseloomustus.

6. Metsloomad ja -linnud

Sinisukk 2004

Fotoraamat on tugevast papist lehtedega, 16 lk. mõõdus 14x14cm

Teema: metsloomad ja linnud

Loodusfotod metsloomadest ja -lindudest (siil, konn, kits, hirv, rebane, jänes, karu, hunt, orav, öökull, teder, liblikas jne).

7. Koduloomad

Sinisukk 2004

Fotoraamat on tugevast papist lehtedega, 16 lk. mõõdus 10x10 cm

Teema: koduloomad

Loodusfotod koduloomadest ja -lindudest (kukk, kana, tibu, part, hani, kalkun, küülik, hobune, poni, lehm, lammas jne)

8. Puude mapp

Tekst: Urmas Kaja

Kunstnik: Tiiu Tagamets

Valminud Sagadi looduskoolis.

Trükitud Hollandi-Eesti keskkonnaharidusprojekti "Aiatuulik" raames 2005

Teemad: loodus, puud.

Mapp koosneb 16-st A4 formaadis eraldi lehest, igaühel üks puu. Tagaküljel põhjalik tutvustus kasvukohast, kasutusala, rahvapärimestest. Ilmunud ka venekeelsena. Hea kasutada paralleelselt nii eesti- kui ka venekeelset materjali.

9. Mänge siit ja sealt

Autor: Maaja Mänd

ILO 2005

Pehme köide, 95 lk.

Teema: mängud

Lasteaedade õpetajate poolt kogutud lasteaias enimmängitavad mängud, mis on süstematiseeritud erinevate valdkondade kaupa.

- meele- ja tähelepanumängud
- suhtlemis- ja loovusmängud
- keele-, kõne- ja lugemismängud
- võrdlemis- ja arvutamismängud
- liikumismängud

TÕLGITUD LASTEKIRJANDUS

1. Ene arsti juures

Autor ja kunstnik: Gunilla Wolde
Norstedti kirjastus, Stockholm, 1990
Kõva köide, 22 lk.
Teema: arsti juures.

Peategelane on väike tüdruk Ene, kes lasteaias ronides väga ülemeelikuks muutus ja kukkus. Ene viiakse arsti juurde, kus talle antakse abi.

2. Ene väikevend on haige

Autor ja kunstnik: Gunilla Wolde
Norstedti kirjastus, Stockholm, 1990
Kõva köide, 22 lk.
Teemad: minu pere ja kodu, arsti juures.

Peategelased on Ene ja tema väikevend. Väikevend jääb leetritesse. Kutsutakse arst, kes õpetab ema ja isa väikevenna eest hoolitsema. Tähelepanu saamiseks joonistab Ene endale ka punased täpid kehale.

3. Mikk ja Mari

Autor ja kunstnik: Gunilla Wolde
Norstedti kirjastus, Stockholm, 1991
Kõva köide, 22 lk.
Teemad: kehaosad, riided, ilm.

Peategelased Mikk ja Mari, kes leiavad poisi ja tüdruku juures palju sarnasusi ja palju erinevusi.

4. Mikk läheb õue

Autor ja kunstnik: Gunilla Wolde
Norstedti kirjastus, Stockholm, 1993
Kõva köide, 22 lk.
Teema: riided

Peategelane on Mikk, kes tahab minna õue mängima, kuid ei oska veel hästi riidesse panna.

5. Karupoeg Timmu

Autor: Kate Davies
Kunstnik: Kate Davies
Teeney Books Ltd., England, 1993
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.
Teemad: toiduained, tegevused.

Peategelaseks karupoeg Timmu, kes küpsetab kooki. Timmu toimetused köögis taigna valmistamisest ja koogi küpsetamisest söömiseni.

6. Karupoeg Terri

Autor: Kate Davies

Kunstnik: Kate Davies

Teeney Books Ltd., England, 1993

Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.

Teemad: aedviljad, tööriistad, tegevused aias.

Peategelaseks karupoeg Terri, kes töötab aias. Aedvilja kasvatamine seemnete külvmisest ja taimehooldamisest saagi koristamiseni.

7. Karupoeg Tommi

Autor: Kate Davies

Kunstnik: Kate Davies

Teeney Books Ltd., England, 1993

Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.

Teemad: mänguasjad, reisivarustus, tegevused.

Peategelaseks karupoeg Tommi, kes sõidab mere äärde puhkama. Tommi teeb nimekirja vajaminevatest asjadest, pakib kohvri, sõidab rongiga mere äärde ja puhkab rannas.

8. Pardike on eksinud

Autor ja kunstnik: Debora Burr

Eestikeelne väljaanne Karrup 1999

Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.

Teema: loomad

Lugu pardikesest, kes on eksinud ega leia koduteed. Papist aknakestega raamat viib lapse loodusmaailma, kus alati aidatakse hättasattunut, õpitakse tundma uusi loomi ja nende kombeid.

Samas sarjas ilmunud raamatud: Koduloomad; Lõunamaa loomad.

9. Mõmmiga on tore õppida. Esimesed tuhat sõna

Autor: Nicola Baxter

Kunstnik: Susie Lacombe

Egmont Estonia 2000

Kõva köide, 96 lk.

Teemad: hõlmab kõiki alushariduse raamõppekava kõnearendusteemasid.

Väikeste piltidega ääristatud A4 formaadis lehekülgedel on suured tegevuspildid, kust saab otsida tuttavaid ja uusi asju, võrrelda värvusi ja kuju, jutustada enda ja Mõmmi mängudest. Raamat õpetab last hoolikalt vaatama, annab võimaluse tuttava äratundmiseks ja uue õppimiseks. Raamatu lõpus on sõnade loetelu tähestikulises järjekorras.

10. Lustakad loomad

Kunstnik: Jon Higham

Eestikeelne väljaanne Koolibri 2000

Raamat on tugevast papist lehtedega, 12 lk.

Teemad: loomad, linnud, kehaosad, värvid.

Sama värvi lõikude kokkupanemisel saab "päris" loomad, eri värvi lõikude kokkupanemisel "naljakad" loomad. Lastel on võimalus otsida ja nimetada kehaosi eraldi.

11. Lustakad inimesed

Kunstnik: Jon Higham

Eestikeelne väljaanne Koolibri 2000

Raamat on tugevast papist lehtedega, 12 lk.

Teemad: elukutsed, riided, värvid.

Sama värvi lõikude kokkupanemisel saab "päris" inimesed, eri värvi lõikude kokkupanemisel "naljakad" inimesed. Lastel on võimalik tutvuda erinevate elukutsete esindajatega.

12. Õpi tundma! Kujundid

Kunstnik: Margot Thompson

Pabertehnika: Geff Newland

Tõlge eesti keelde 2000

Prisma Prindi Kirjastus

Raamat on tugevast papist lehtedega, 10 lk.

Teemad: geomeetrilised kujundid, värvused.

Raamatu kümme pilti näitavad lihtsaid geomeetrilisi kujundeid. Lapsed saavad tõmmata ribadest ja keerata rattaid. Pildid muutuvad tuttavateks asjadeks ja jäävad kergesti meelde. Näiteks: kolmnurk muutub ribast tõmmates muinasjutumajaks. Viimasel leheküljel saab õpitut korrata.

13. Õpi tundma! Vastandid

Kunstnik: Margot Thompson

Pabertehnika: Geff Newland

Tõlge eesti keelde 2000

Prisma Prindi Kirjastus

Raamat on tugevast papist lehtedega, 10 lk.

Teemad: vastandid, lõunamaaloomad.

Raamat võimaldab ise vaatepilte muutes õppida tundma vastandeid ja tutvuda erinevate elusolenditega. Kümme pilti näitavad vastandeid kujundlikult ja liikumises. Näiteks: üles–alla, lahti–kinni, lai–kitsas.

14. Martinil on kaltsunukk kadunud

Tekst: SARO

Kunstnik: Kennedy Design

Kirjastus Koolibri, 2001

Raamat on tugevast papist lehtedega, 14 lk.

Teemad: minu pere ja kodu.

Peategelased on põrsas Martin ja tema kaltsunukk Kiko. Kiko on Martini suurim sõber ja alati temaga kaasas. Sõbraga koos olemise, tema kaotamise ja ülesleidmise lugu.

15. Martin, aeg on kooli minna

Tekst: SARO

Kunstnik: Kennedy Design

Kirjastus Koolibri, 2001
Raamat on tugevast papist lehtedega, 14 lk.
Teemad: minu päev, tegevused.

Peategelane on pörsas Martin, kes läheb kooli. Raamatus on tegevused, mida Martin teeb – ärkamine, söömine, riietumine, kooli minemine ja pinginaabri leidmine ning esemed, mida talle selleks vaja on.

16. Kanaema ja tema kolm tibukest

Copyright 2002 Quarto Childrens Books Ltd
Eestikeelne väljaanne Koolibri
Raamat on tugevast papist lehtedega, 6 lk. Tekst trükitähtedega.
Teema: loomad

Jutt kanaemast, kes muneb munad ja haub välja kolm toredat tibukest. Tibusid tulevad tervitama teised koduloomad. Kanakujulise raamatu saba liigutades hakkab kanaema kaagutama ja muneb kolm munakujulist väikest raamatut, milles igaühes kolm lühikest eraldi jutukest: „Tilluke tibu”, „Õhtu talus”, „Mis siin küll peidus on? Mis muu kui üllatus”.

17. Konna uus kodu

Kunstnik: Leo Hartas
Eestikeelne väljaanne Egmont Estonia 2003
Pehme köide, 24 lk.
Teemad: loomad, tegevused.

Peatelasteks on Twiini põngerjad. Raamat õpetab lapsi hoidma loodust ja loomi. Põngerjad leiavad aiast väikese rohelise konna. Nad tahavad konna endale jätta, kuid vanaisa Max arvab, et konna õige koht on ikka vee ääres. Nii võetakse ette teekond parki, et leida konnale uus, kena ja vesine kodu.

18. Mänguaeg on käes

Kunstnik: Kate Davies
Eestikeelne väljaanne Egmont Estonia 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 10 lk.
Teemad: aeg, tegevused.

Lühikesed ja lihtsad luuletused tegevustest päeva jooksul. Raamatus on kell, mille osuteid liigutades saab õppida kella tundma.

19. Õpime koos mömmiperega

Kunstnik: Linda Birkinshaw
Egmont Estonia 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 48 lk.
Teemad: numbrid, värvid, vastandid, kujundid.

Piltidel on üksikud tegevused ja tegelased (Mõmmitüdruk Ella kingib emale neli lille. Mõmmipoiss Joosu mängukast on raske jne).

20. Valgusfoor

Eestikeelne väljaanne Odamees OÜ 2004

Raamat on tugevast papist lehtedega, 6 lk. Tekst trükitähtedega.
Teema: liiklus

Raamat tutvustab lastele valgusfoori ja õpetab tänaval õigesti käituma. Sobib lavastamiseks või temaatilise tegevuse läbiviimiseks.

21. Pöial-Liisi

Eestikeelne väljaanne Odamees OÜ 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.
Teema: tuntud muinasjutt

Tuntud muinasjutu lühendatud variant. Sobib ettelugemiseks.

22. Kolm pörsakest

Eestikeelne väljaanne Odamees OÜ 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.
Teema: tuntud muinasjutt

Tuntud muinasjutu lühendatud variant. Sobib ettelugemiseks.

23. Punamütsike

Eestikeelne väljaanne Koolibri 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk. Tekst trükitähtedega.
Teema: tuntud muinasjutt

Tuntud muinasjutu lühendatud variant. Raamatu lehtede sees saavad lapsed jutuosade järgi panna kokku pusle.

24. Inetu pardipoeg

Eestikeelne väljaanne Koolibri 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk. Tekst trükitähtedega.
Teema: tuntud muinasjutt

Tuntud muinasjutu lühendatud variant. Raamatu lehtede sees saavad lapsed jutuosade järgi panna kokku pusle.

25. Bambi

Eestikeelne väljaanne Koolibri 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk. Tekst trükitähtedega.
Teema: tuntud muinasjutt

Tuntud muinasjutu lühendatud variant. Raamatu lehtede sees saavad lapsed jutuosade järgi panna kokku pusle.

26. Kolm pörsakest

Eestikeelne väljaanne Koolibri 2004
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk. Tekst trükitähtedega.
Teema: tuntud muinasjutt

Tuntud muinasjutu lühendatud variant. Raamatu lehtede sees saavad lapsed jutuosade järgi panna kokku pusle.

27. Ablas elevant

Mugandanud ja toimetanud Mare Vetemaa

Eestikeelne väljaanne Sinisukk 2004

Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk. Tekst trükitähtedega.

Teemad: loomad, loodus, mäng.

Lugu lõunamaa loomadest, kes mängivad peitust. Raamatu lehtede sees saavad lapsed jutuosade järgi panna kokku pusle.

Samas sarjas ilmunud raamatud: Sõprade eine; Kaval kala; Suur sünnipäevapidu

30. Lõbusad vastandid

Odamees 2005

Teema: vastandid

Papist volditud raamat, kus on lastepäraste lõbusate piltide abil välja toodud vastandid (puhasmust, suur-väike jne).

Samas sarjas ilmunud raamatud: Loomalapsed; Jalutuskäik loomaaias; Minu kodu; Lõbusad numbrid

31. Õhus, vees ja maal

Autor: Anna ja Lech Stefaniakowie

Kunstnik: Anna ja Lech Stefaniakowie

Eestikeelne väljaanne OÜ Odamees

Raamat on tugevast papist voldikraamat, 18 lk. Tekst trükitähtedega.

Teema: liiklusvahendid

18 liiklusvahendi pilti (laev, purjekas, kaarik, rula, helikopter, jalgratas, auto jne).

EESTI LASTEKIRJANDUS

1. Jussikese seitse sõpra

Autor: Silvi Väljal

Kunstnik: Silvi Väljal

Eesti Raamat 1966; korduustrükk Avita 2002

Pehme köide, 8 lk. Raamatu tekst on trükitähtedega.

Teemad: aeg, tegevused.

Raamat tutvustab ja õpetab lastele nädalapäevi. Ilmunud ka venekeelsena. Hea kasutada paralleelselt nii eesti- kui venekeelset raamatut.

2. Näärpäkapikk

Autor: Eno Raud

Kunstnik: L. Härm

Kirjastus Eesti Raamat, 1985

Raamat on tugevast papist lehtedega, 14 lk.
Teema: jõulud

Lastepäraselt illustreeritud luuletus, kus pilt toetab teksti ja teeb luuletuse arusaadavaks. Peategelaseks päkapikk, kes nääriööl metsa loomadele kingitusi viib.

3. Üle linna tänava

Autor: M. Kivistik
Kunstnik: R. Tammik
Kirjastus Eesti Raamat, 1987
Raamat on tugevast papist lehtedega, 10 lk.
Teema: liiklus

Raamat selgitab lastele liiklusesituatsioone linnas. Realistlike piltide ja lihtsate luuletuste abil juhitakse laste tähelepanu ohtlikele olukordadele liikluses. Õpetatakse käitumist tänaval ja tänava ületamist.

4. Täheraamat

Autor: Riina Kasser
Kunstnik: Külli Ohak
Kirjastus Prisma Print, 1995
Kõva köide, 48.lk
Teema: tähtede õppimine

Parempoolsel lehel suur joonistäht ja pilt. Vasakpoolsel lehel lühike tekst nii joonis- kui kirjatähtedega. Teksti peategelasteks on loomad. Õpitavat tähte kasutatakse tekstis palju.

5. Arvuraamat

Autor: Riina Kasser
Kunstnik: Külli Ohak
Kirjastus Prisma Print, 1996
Kõva köide, 46 lk.
Teemad: arvud, liitmine, lahutamine, aeg, kell, raha, mõõtmine.

Peategelaseks siilipoiss, kellel on sünnipäev. Siilipoisi külaliste ja kingituste loendamise abil õpetatakse lastele arve, liitmist ja lahutamist. Loomalaste omavahelistes mängudes viiakse lapsed arvude maailma, tutvustatakse päevakava, ööpäeva, nädalat, aastaaegu, raha ja mõõtmist. Parempoolsel lehel tegevuspilt ja vasakpoolsel lehel tekst, mille abil selgitatakse lapsele matemaatilisi teadmisi.

6. Tubli lapse tunnikell

Autor: Leelo Tungal
Kirjastus Kirilill, 1996
Raamat on tugevast papist lehtedega, 8 lk.
Teemad: minu päev, aeg, tegevused.

Luuletuste abil saab teada, mis kell lapsed midagi teevad. Kajastatud on kogu laste päev alates ärkamisest kuni magama heitmiseni.

7. Kevad

Autor ja kunstnik: Kersti Linnamägi
AS Kirjastus ILO, 2000
Raamat on tugevast papist lehtedega, 10 lk.
Teemad: aastaajad (kevad), loomad.

Väike kevadehaldjas äratab oma võlukepikesega üles looduse. Haldjas kutsub last tundma kevade lõhnu, vaatama tema värve ja kuulama kevade häält.

8. Numbriraamat

Autor: Anne Linnamägi
Kunstnik: Anne Linnamägi
Kirjastus Avita, 2000
AS Bit, 2000
Raamat on tugevast papist lehtedega, 14 lk.
Teema: numbrid 1–10

Igal lehel üks number vastava arvu esemetega. Illustratsiooni juurde on valitud sama eseme erinevaid vorme, näiteks 10 erinevat küpsist. Raamatu lõpus kontroll-leht materjali kinnistamiseks.

9. Minu pere

Autor: Maimu Rannamets
Kunstnik: Margit Saluste
AS Kirjastus ILO, 2001
Raamat on tugevast papist lehtedega, 22 lk.
Teemad: tegevused, minu päev, pere ja kodu.

Peategelased Ida ja Hans, nende vanemad ja vanavanemad. Laste põhitegevus on mäng, kuid selle kõrvale mahub palju igapäevatoimetusi.

Samas sarjas ilmunud raamatud: Mida süüa? Kuidas pesen? Kuidas riietun?

10. Elukutsed

Kokku pannud: Catherine Zarip
Kunstnik: Juss Piho
Avita, 2001 AS Bit, 2001
Raamat on tugevast papist lehtedega, 14 lk. Raamatu tekst on trükitähtedega.
Teema: elukutsed

Pildid lastele tuntud ja huvipakkuvatest elukutsetest (arst, kokk, ehitaja, korstnapühkija, sepp jne).

11. Rahvakalendri pühi

Autor: Christina Lään
ILO 2003
Pehme köide, 104 lk.
Teema: rahvakalendri tähtpäevad

Raamat tutvustab lastepäraselt Eesti rahvakalendri olulisemaid tähtpäevi läbi aasta. Lisaks lauludele-mängudele-mõistatustele on raamatus ära toodud ka mitmed meisterdamisvõtted ja loovusharjutused. Lapsed võivad endale meisterdada huvitava aastaringi.

EESTI LASTELE MÕELDUD ÕPPEMATERJA, MIDA SAAB KASUTADA MUUKEELSETELE LASTELE EESTI KEELE KUI TEISE KEELE ÕPETAMISEL

1. Jussikese matemaatika

Autorid: Tiina Kauk, Sirje Reinla

ILO 2002

Pehme köide, 46 lk.

Teema: matemaatika.

Kuueaastastele lastele mõeldud matemaatika töövihik on kooskõlas alushariduse raamõppekava matemaatika osaga. Töövihikus õpitakse vaatlemist, võrdlemist, rühmitamist, järjestamist, paaride moodustamist, mõõtmist ja arvutamist. Iga lehekülg koosneb kahest osast: esimeses osas tutvustatakse materjali ja lahendatakse ülesandeid, teises osas on harjutused ja ülesanded teadmiste kinnistamiseks ja kasutamiseks igapäevaelus.

2. Mannikese matemaatika

Autorid: Tiina Kauk, Sirje Reinla

ILO 2002

Pehme köide, 46 lk.

Teema: matemaatika

5–6 aastastele lastele mõeldud matemaatika töövihik on kooskõlas lasteaia raamõppekava matemaatika osaga. Matemaatilisi teadmisi aitavad omandada, kinnistada ja süvendada muinasjuttude ja kirjanduspalade tegelased Punamütsike, Piibeleheneitsi, kolm põrsakest, vares, hunt, jänes, kolm karu. Iga lehekülg koosneb kahest osast: esimene on mõeldud tööks koos täiskasvanuga, teine lapsele iseseisvaks tööks.

3. Sõbrad tähemaal

Autorid: Marika ja Kristel Kuusmann

Lapse-ILO 2003

Pehme köide, 46 lk.

Teema: lugema õppimine

Töövihik on keele ja kõne arendamise õppematerjal ning lugema ja kirjutama õppimise eeltöök 5-aastastele lastele. Alushariduse raamõppekavas püstitatud eesmärkide kohaselt koosneb iga õppetegevus kuuest osast: jutuke, häälimine, näpumäng, tähega tutvumine, kirjaharjutus ja jutustamine.

4. Kolm põrsakest

Autorid: Mare Mürsepp, Ülle Järve

Lapse-ILO 2003

Pehme köide, 22 lk.

Teemad: eelharjutused lugema ja kirjutama õppimisel.

Muinasjutu ainetel töövihik on mõeldud eeskätt 5-aastastele lastele. Harjutusi taju, mälu, tähelepanu ja käeosavuse arendamiseks on seotud muinasjutu sündmustega. Kuna harjutused ei nõua lugemis- ega kirjutamisoskust, saab neid kasutada ka eesti keele kui teise keele õpetamiseks.

5. Punamütsike.

Autorid: Mare Mürsepp, Ülle Järve

Lapse-ILO 2003

Pehme köide, 22 lk.

Teemad: eelharjutused lugema ja kirjutama õppimisel.

Muinasjutu ainetel töövihik on mõeldud eeskätt 5-aastastele lastele. Harjutusi taju, mälu, tähelepanu ja käeosavuse arendamiseks on seotud muinasjutu sündmustega. Kuna harjutused ei nõua lugemis- ega kirjutamisoskust, saab neid kasutada ka eesti keele kui teise keele õpetamiseks.

6. Sõnad ja pildid

Autorid: Tiiu Pajur, Silvi Väljal

ILO 2003

Pehme köide, 24 lk.

Teemad: sõnavara rikastamine, lugema õppimine, lausete moodustamine.

Lauseõpetuse pildikomplekt kasutamiseks nii lasteaias, esimeses kooliastmes kui ka tasandus- ja logopeedilistes rühmades. Komplektis on 14 A4 formaadis töölehte ja nende juurde kuuluvad sõnakaardid piltidele vastavate tegusõnade ja valgete kaartidega. Sõnad on kaartidel nii trüki- kui ka kirjatähtedega. Pildikomplekt on mõeldud sõnade lugemiseks, lausete koostamiseks, lausete täiendamiseks ja kahandamiseks. Valgeid kaarte kasutatakse olemasolevate sõnakaartidega koos lausete „kasvatamisel“.

7. Lups lugema I, II

Autorid: Aire Hansen, Maret Jahu

AS Kirjastus ILO 2003

Pehme köide, I osa 22 lk., II osa 42 lk.

Teema: lugema õppimine

Alushariduse raamõppekavas püstitatud eesmärkidele vastavad töövihikud, kus on palju lugemist, värvimist, lõikamist, nuputamist, kuni lugemine selge. Töövihik sisaldab kolme lugemismängu.

8. Mudilaste töövihik I, II

Autorid: Sirje Kiis, Merike Olt

TÜ Shalom 2003

Pehme köide, I osa 50 lk. II osa 64 lk.

Teemad: kodulugu, emakeel, matemaatika.

Töövihikuid on sobiv kasutada 5-aastastele lastele koduloo, emakeele ja matemaatika õpetamiseks. I osa – teemad mihklipäevast jõuludeni, II osa – teemad uuest aastast suveni. Töövihikute abil õpitakse lugemist, kirjutamist, võrdlemist, arvutamist, vaatlemist, uurimist. Materjal on vastavuses alushariduse raamõppekavaga.

9. Loe, kirjuta ja värvi

Autor: Salme Nordla

Kirjastus Kuma 2003

Pehme köide, 16 lk.

Teemad: lugemine ja joonistähtede kirjutamine.

Töövihik on mõeldud koolieelikutele ja 1. klassi õpilastele joonistähtede lugemiseks ja kirjutamise harjutamiseks. Iga tähe juures on kaks sõna ja pilti, mille abil saab määrata hääliku paiknemist ja pikkust ning pilte värvida.

10. Lasteaiahiir

Kunstnik: Antje Flad

Tõlkija: Reesi Kristal

Egmont Estonia 2005

Pehme köide, 24 lk.

Teemad: ohutus, tuleõrjajate töö ja töövahendid.

Töövihik, mille peategelaseks on tuleõrjehiir Oskar, kes mängib, joonistab ja õpib koos lastega. Oskar viib lapse tuleõrjajate juurde külla ja näitab, mida põnevat sealt võib leida ja milleks seda vaja on. Töövihikus on lapsel võimalik nuputada, ühendada, võrrelda, värvida jne.